

www.dmmh.no

Fagplan

**Mentorutdanning - Veiledning av
nyutdannede førskolelærere (15 stp.)**

2013/14

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR FØRSKOLELÆRERUTDANNING

Mentorutdanning - Veiledning av nyutdannede førskolelærere – 15 studiepoeng

Mentoring Newly Qualified Teachers

Studiepoeng	15
Heltid / deltid	deltid
Type studium	Studieenhet på lavere nivå
Antall semester	2
Startsemester	vår 2013
Kostnader	Finansiert av Kunnskapsdepartementet Se også www.dmmh.no/regler
Opptak	lokalt opptak
Faglig kontaktperson	Børge Kristoffersen og Ranveig Lorentzen

Godkjenning av fagplanen

Godkjent av styret ved DMMH 2010.

Kort om studiet

Studiets mål er å gi økt og formell kompetanse på veiledning av nyutdannede førskolelærere og andre pedagogiske profesjonsgrupper. Studiet vil være et tilbud til barnehageeiere i Sør-Trøndelag som gjennom en forpliktende avtale med KS tilbyr veiledning til alle nyutdannede førskolelærere fra høsten 2011 og andre som ønsker veilederutdanning. Avtalen har som mål å bedre overgangen mellom utdanning og arbeidsliv.

Kunnskapsdepartementet/utdanningsdirektoratet finansierer veiledningsenheten.

Målgruppe

Målgruppen er førskolelærere som veileder nyutdannede førskolelærere og andre profesjoner som ønsker kompetanse på veiledning.

Opptakskrav

Bachelor førskolelærerutdanning eller tilsvarende, og minimum tre år profesjonserfaring.

Læringsutbytte

Læringsutbytte handler om kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse innen aksjonsveiledning, og det å være ny som førskolelærere eller i annen profesjon.

Etter fullført studium skal studenten ha oppnådd:

- kunnskap om de nyutdannedes situasjon, profesjonell utvikling og utfordringer knyttet til overganger fra utdanning til yrke
- kunnskap om aksjonsveiledning, kommunikasjon og samspill og et erfaringsteoretisk læringssyn
- kunnskap om pedagogisk arbeid i endrings – og utviklingsprosesser
- ferdigheter i aksjonsveiledning med fokus på rollebytte og iscenesettelse
- ferdigheter i kritisk analyse av veiledning og samspillsprosesser
- generell kompetanse i å kunne reflektere over veiledningens bidrag til nyutdannede førskolelæreres profesjonelle utvikling
- generell kompetanse i å kunne vurdere det estetiske perspektiv i endrings - og utviklingsprosesser i virksomheten.
- generell kompetanse i å kunne vurdere etisk ansvar i veiledningen
- generell kompetanse i å kunne vurdere egen og andres veiledning

Innhold:

Studiet består av tre temaer. Veiledning som læringsaktivitet skal være gjennomgående i alle temaene

1. Aksjonsveiledning og rolletrening

Aksjon (action) viser til aktiv handling. Studiet skal gi praktiske ferdigheter og kunnskap om veiledning av nyutdannede førskolelærere. Studiet er basert på et erfaringsteoretisk syn på læring og en pragmatisk/estetisk praksis. Med erfaringsteoretisk syn menes at kunnskap bygges på samspill mellom handling, emosjon og tankevirksomhet. I vår sammenheng betyr dette at kunnskap om veiledning av nyutdannede tar utgangspunkt i studentens egne erfaringer. Studentens egen deltagelse, handling og refleksjon i veiledningsaktivitet er sentrale i det faglige innholdet. Kunnskap om veiledning er basert på tanken om å være i konkret handling, være i aksjon, lære og reflektere i handling.

2. Rolletrening, rollebytte, iscenesettelse og improvisasjon.

Rolletrening er et sentralt begrep i aksjonsveiledning og refererer til praktisk øvelse. Andre sentrale begrep er iscenesettelse og improvisasjon. I rollebytte øves det i konkrete handlinger fra ulike perspektiver. Iscenesettelse henviser til utforskning av handlingsrommet som veiledningen kan bidra til å åpne. Improvisasjon forutsetter å la seg selv handle. Dette danner grunnlager for det vi i studiet forstår som estetisk erfaring.

3. Ny som førskolelærer i barnehagens organisasjon.

Studiet har særlig oppmerksomhet på kunnskap og forskning om nyutdannede læreres situasjon i barnehage og skole. Blant annet vil fokus være på de nyutdannedes opplevelser og erfaringer det første yrkesaktive år, og hvilke refleksjoner de har på sin egen utdanning. Førskolelærerrollen i et profesjonsperspektiv er også et sentralt tema. Barnehagen som lærende organisasjon, endrings – og utviklingsarbeid i barnehagen og barnehagen som kultur inngår også i temaet..

Organisering og arbeidsmåter

Studiet legger opp til 4 samlinger à to dager, dvs 8 dager à 6 undervisningstimer.

Studiet vil benytte ulike læringsformer. Det vil være en vekselvirkning mellom forelesning og diskusjon, øvelse, gruppe – og individuelt arbeid. Studiet vil i stor grad bygge på egenerfaring gjennom praktisk deltakelse og vektlegge rollebytte som læringsform. Studiet benytter læringsplattformen It`s learning

Vurdering

I studiet inngår tre individuelle arbeidskrav, og det avsluttes med en skriftlig individuell hjemmeeksamen over to dager.

Sidetall: 8 - 10 sider

Regler for avsluttende vurdering: www.dmmh.no

Det stilles krav om obligatorisk tilstedeværelse i undervisningen for å kunne få gå opp til eksamen.

Emner / tema

Emnekode	
Navn hovedemne	Veiledning av nyutdannede førskolelærere
Engelsk navn	Mentoring Newly Qualified Teachers in Kindergarten
Studiepoeng	15
Undervisningsperiode	Høst 2011 og vår 2012
Emneansvarlig	Børge Kristoffersen Ranveig Lorentzen

Arbeidskrav

- 2 refleksjonsnotat knyttet til egen læringsprosess i aksjonsveiledning.
- Veiledet praksis/veiledning, primært på arbeidsplassen med nyutdannet førskolelærere eller annen profesjon. Sekundært med kolleger eller studenter

Eksamen

Emnekode	
Navn delemne	Veiledning av nyutdannede førskolelærere (Mentoring Newly Qualified Teachers in Kindergarten)
Studiepoeng	15
Prosentandel av karakter	100 %
Undervisningsperiode	vår 2013

Eksamensform	Individuell skriftlig hjemmeeksamen
Varighet eksamen	2 dager
Sensur	Intern sensur
Karakteruttrykk	Bokstavkarakter (A – F)

Mentorutdanning – veiledning av nyutdannede førskolelærere. 15 stp 2012 – 2013.

Pensum

Berglind, H. (1998) Att förendra världen – att förändra sig själv. I Berglind, H. Skapande ögonblick. Psykodrama och sociodrama. Falun: Cura. 19 sider.

Biesta G.J.J. (2009) Læring Retur. Demokratisk dannelse for en menneskelig fremtid. København: Forlaget UP – unge pedagoger. 144 sider

Christoffersen, S.AA. (2005) *Profesjonsetikk* . Oslo: Universitetsforlaget. 139 sider

Dewey, J. (1934): ”Å gjøre en erfaring” fra Art of Experience. I Bale, K og Bø- Rygg (red) (2009) *Eстетisk teori. En antologi*. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 196 – 213) 17 sider.

Gustavsson, B.(2002). *Vad är kunnskap? En diskussion om praktisk och teoretisk kunskap*. Forskning i fokus, nr. 5. Kalmar: Myndigheten för skolutveckling. (s. 39 – s. 49 og s. 102 – s. 125) 33 sider.

Hegge, K.(2008) Profesjon og identitet. I Molander, A. og Terum, L.I. (red.) *Profesjonsstudier*. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 321 – 331) 10 sider

Hohr, H. (2009) Å føle, å oppleve, å begripe. En rekonstruksjon av John Deweys erfaringsbegrep. I Steinholt, K og Dobson, S. *Verden satt ut av spill: postmoderne pedagogiske perspektiver*. Trondheim: Tapir akademisk forlag. (s. 65 – 77) 13 sider

Hoveid, M.H. (2010) Filosofiske perspektiver på læreres læring og profesjonsutvikling. Et arbeid med læreres narrative identitet. I Hoel, T.L., Engvik, G. og Hanssen, B. *Ny som lærer – sjansespill og samspill*. Trondheim: Tapir akademisk forlag. (s. 173 – 192) 19 sider.

Johnstone, K. (1999) *Improvisation og teater*. Hans Retzels Forlag. København 1987 (s.34 s.115) 81 sider.

Karlsen, T.J. (2008). Veileder eller den nyutdannede som premissleverandør for veiledningssamtalen? I Hoel, T.L., Hanssen B., Jakhelln, R. og Østrem, S. (red.). *Det store spranget. Ny som lærer i skole og barnehage* Trondheim: tapir akademiske forlag (s.125 – s. 135) 11 sider.

Kellermann, P. F. (1998) Sociodrama. I Berglind, H. *Skapande ögonblick. Psykodrama och sociodrama*. Falun: Cura 19 sider.

Larsen, A.S.(2008) Konstruksjon og dekonstruksjon av læreridentitet. I Hoel, T.L., Hanssen B., Jakhelln, R. og Østrem, S. (red.). *Det store spranget. Ny som lærer i skole og barnehage* Trondheim: tapir akademiske forlag (s.87 – s. 98) 11 sider.

Lorentzen, R.(2008). Kunnskap i førskolelærerutdanningen – Nyutdannede førskolelærere ser tilbake. I *FOU i praksis 2007 – Rapport fra konferanse om praksisrettet FoU i lærerutdanningen*. Trondheim: Tapir akademiske forlag. (s 197 - s. 208) 12 sider.

Mathisen, K.(2008). ”...men jeg føler at jeg har bidratt likevel”. I Hoel, T.L., Hanssen B., Jakhelln, R. og Østrem, S. (red.). *Det store spranget. Ny som lærer i skole og barnehage* Trondheim: tapir akademiske forlag (s.51 – s. 70) 11 sider.

Rasmussen, B, (2001) *Meninger i mellom: perspektiv på en dramatisk kulturarena*. Trondheim: Tapir akademiske forlag. (s. 81 – 90). 9 sider .

Rasmussen, B. og Kristoffersen, B.(2011) Handling og forestilling – forestilling om handling. Jacob Levy Morenos teaterekspressjonisme og sosiatri. Trondheim: tapir akademiske forlag. (s. 9 -39, s. 78 – 100, s.78 – 119, s. 138 – 206) 131 sider.

Skagen, K.(2004): *I veiledningens landskap. Innføring i veiledning og rådgivning*. Bergen: Høgskoleforlaget (kap. 1, s.11 - s.31 og kap. 10, s. 141 – s. 150) 29 sider.

Smith, K og M. Ulvik (red) (2010) *Veiledning av nye lærere. Nasjonale og internasjonale perspektiver*. Oslo: Universitetsforlaget. 211 sider

Steines, G.S. (2010) Frå utdanning til yrke. Førskulelæreren som profesjonell aktør? I Hoel, T.L., Engvik, G. og Hanssen, B. (red.) *Ny som lærer – sjansespill og samspill*. Trondheim: Tapir akademisk forlag. (s. 115 – 135) 20 sider.

Steinsholt, S. (2006) På den andre siden av ingensteds – improvisasjon, kreativitet og ansvar for den Andre. I Steinshilt, K. og Sommerro, H. (red.) *Improvisasjon Kunsten å sette seg selv på spill*. Oslo: N.W.DAMM & SØN AS. (s. 23 – 43) 21 sider.

Østrem, S. (2010) Læreres profesjonelle utvikling – hva vet vi, og hva skulle i gjerne visst mer om? I Hoel, T.L., Engvik, G. og Hanssen, B. *Ny som lærer – sjansespill og samspill*. Trondheim: Tapir akademisk forlag. (s. 141 – 156) 15 sider.

Sum sider: 992 sider

Det er ikke tillatt å gå opp til eksamen i et emne som har pensumlitteratur som studenten har hatt på pensumlisten ved tidligere eksamener i løpet av sin utdanning. Studenten bes vurdere pensumlisten i forhold til tidligere avlagte eksamener og kontakte faglærer for å få forslag til annen pensumlitteratur dersom de finner pensumlisten som er brukt ved tidligere avlagte

